Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 12ης Δεκεμβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Επείγουσα προδικαστική διαδικασία – Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως – Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ – Άρθρο 6, παράγραφος 1 – Έννοια του όρου "δικαστική αρχή έκδοσης" – Κριτήρια – Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως που εκδόθηκε από την εισαγγελία κράτους μέλους με σκοπό την εκτέλεση ποινής»

Στην υπόθεση C-627/19 PPU,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το rechtbank Amsterdam (πλημμελειοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 22ας Αυγούστου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Αυγούστου 2019, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτελέσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως σε βάρος του

ZB,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (εισηγήτρια) και N. Jääskinen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: M. Ferreira, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Οκτωβρίου 2019,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο ZB, εκπροσωπούμενος από τον M. A. C. de Bruijn, advocaat,

– η Openbaar Ministerie, εκπροσωπούμενη από τον K. van der Schaft και την N. Bakkenes,

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. K. Bulterman και τον J. Langer,

– η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. Van Lul και C. Pochet, καθώς και από τον J.-C. Halleux,

– η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τις G. Hodge και M. Browne, επικουρούμενες από τον R. Kennedy, SC,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Aguilera Ruiz,

– η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις A. Daniel και A. -L. Desjonquères,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από την L. Fiandaca, avvocato dello Stato,

– η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Pere,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την S. Grünheid και τον R. Troosters,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2002/584).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της εκτελέσεως, στις Κάτω Χώρες, ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος στις 24 Απριλίου 2019 από τον Procureur des Konings te Brussel (εισαγγελέα πλημμελειοδικών Βρυξελλών, Βέλγιο) για την εκτέλεση δύο στερητικών της ελευθερίας ποινών που επιβλήθηκαν στον ZB.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5, 6, 10 και 12 της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 έχουν ως εξής:

«(5) Ο στόχος που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, να αποτελέσει ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, συνεπάγεται την κατάργηση της έκδοσης μεταξύ κρατών μελών και την αντικατάστασή της από σύστημα παράδοσης μεταξύ δικαστικών αρχών. Εξάλλου, η εισαγωγή ενός νέου απλουστευμένου συστήματος παράδοσης προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή είναι ύποπτα, προς το σκοπό της εκτέλεσης καταδικαστικών ποινικών αποφάσεων ή ποινικής δίωξης επιτρέπει να αρθούν η πολυπλοκότητα και το ενδεχόμενο καθυστερήσεων που είναι εγγενή στις ισχύουσες διαδικασίες έκδοσης. Οι κλασικές σχέσεις συνεργασίας που ισχύουν μέχρι σήμερα μεταξύ κρατών μελών θα πρέπει να δώσουν τη θέση τους σε σύστημα ελεύθερης κυκλοφορίας τόσο των προδικαστικών όσο και των οριστικών ποινικών αποφάσεων, σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

(6) Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης το οποίο προβλέπει η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αποτελεί την πρώτη περίπτωση συγκεκριμένης εφαρμογής, στον τομέα του ποινικού δικαίου, της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης που έχει χαρακτηρισθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ως “ακρογωνιαίος λίθος” της δικαστικής συνεργασίας.

[…]

(10) Ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης βασίζεται σε υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Η εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού δύναται να ανασταλεί μόνον στην περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος των αρχών που διατυπώνονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 [ΕΕ], η οποία διαπιστώνεται από το Συμβούλιο κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 1 [ΕΕ] με τις συνέπειες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου.

[...]

(12) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 [ΕΕ] και εκφράζονται στο Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [...], ιδίως δε στο κεφάλαιο VI αυτού. [...]»

4 Το άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, το οποίο επιγράφεται «Ορισμός και υποχρέωση εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης», ορίζει τα εξής:

«1. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης είναι δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς το σκοπό της σύλληψης και της παράδοσης από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας.

2. Τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

3. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 6 [ΕΕ].»

5 Το άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, το οποίο τιτλοφορείται «Πεδίο εφαρμογής του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα ακόλουθα:

«Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης μπορεί να εκδίδεται για πράξεις που τιμωρούνται από το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης του σχετικού εντάλματος (εφεξής καλούμενο "κράτος έκδοσης του εντάλματος") με στερητική της ελευθερίας ποινή ή με στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον δώδεκα μηνών ή, εάν έχει ήδη επιβληθεί ποινή ή μέτρο ασφαλείας, για απαγγελθείσες καταδίκες διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων μηνών.»

6 Κατά το άρθρο 6 της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, το οποίο επιγράφεται «Προσδιορισμός των αρμόδιων αρχών»:

«1. Η δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος είναι η δικαστική αρχή του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος που είναι αρμόδια για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δυνάμει του δικαίου αυτού του κράτους.

2. Η δικαστική αρχή εκτέλεσης είναι η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης που είναι αρμόδια να εκτελέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης δυνάμει του δικαίου αυτού του κράτους.

3. Κάθε κράτος μέλος ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου σχετικά με τη δικαστική αρχή που είναι αρμόδια σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.»

7 Το άρθρο 8 της αποφάσεως-πλαισίου, με τίτλο «Περιεχόμενο και τύπος του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης», προβλέπει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία υποβάλλονται σύμφωνα με το έντυπο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα:

[…]

γ) ένδειξη ότι υπάρχει εκτελεστή απόφαση, ένταλμα σύλληψης ή οιαδήποτε άλλη εκτελεστή δικαστική απόφαση της αυτής ισχύος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 1 και 2·

[…]

στ) την επιβληθείσα ποινή, εάν πρόκειται για τελεσίδικη απόφαση, ή την κλίμακα ποινών που προβλέπεται για την αξιόποινη πράξη από τη νομοθεσία του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος·

[…]».

Το βελγικό δίκαιο

Το βελγικό Σύνταγμα

8 Κατά το άρθρο 151, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του belgische Grondwet (βελγικού Συντάγματος):

«Οι δικαστές είναι ανεξάρτητοι κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων. Η εισαγγελική αρχή είναι ανεξάρτητη κατά την άσκηση των ερευνών και των ατομικών διώξεων, υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος του αρμόδιου υπουργού να διατάσσει την άσκηση διώξεων και να εκδίδει δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής για την καταπολέμηση του εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής ως προς τη διενέργεια ερευνών και ως προς την άσκηση διώξεων.»

Ο νόμος περί του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως

9 Το άρθρο 32, παράγραφος 2, του wet betreffende het Europees aanhoudingsbevel (νόμου περί του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως), της 19ης Δεκεμβρίου 2003 (*Belgisch Staatsblad*, 22 Δεκεμβρίου 2003, σ. 60075), ορίζει τα εξής:

«Όταν υπάρχουν υπόνοιες ότι ορισμένο πρόσωπο που εκζητείται προς τον σκοπό της εκτελέσεως ποινής ή μέτρου ασφαλείας βρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εκδίδει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σύμφωνα με τους τύπους και τις προϋποθέσεις που προβλέπουν τα άρθρα 2 και 3.

Αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ποινή ή το μέτρο ασφαλείας έχει επιβληθεί με απόφαση που εκδόθηκε ερήμην και το εκζητούμενο πρόσωπο δεν είχε κλητευθεί αυτοπροσώπως ούτε είχε ενημερωθεί κατ' άλλον τρόπο σχετικά με την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της ακροαματικής διαδικασίας που οδήγησε στην ερήμην του εκδοθείσα απόφαση, το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως αναφέρει ότι παρέχεται η δυνατότητα στο εκζητούμενο πρόσωπο να προσβάλει την απόφαση στο Βέλγιο και να παραστεί στη δίκη του.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

10 Στις 24 Απριλίου 2019, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών Βρυξελλών εξέδωσε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως κατά του ZB με σκοπό την εκτέλεση αποφάσεως που είχε εκδοθεί στις 7 Φεβρουαρίου 2019 από το tribunal de première instance francophone de Bruxelles (γαλλόφωνο πλημμελειοδικείο Βρυξελλών, Βέλγιο), με την οποία ο ZB καταδικάστηκε σε ποινές φυλακίσεως τριάντα μηνών και ενός έτους.

11 Στις 3 Μαΐου 2019, ο ZB συνελήφθη στις Κάτω Χώρες βάσει του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

12 Την ίδια ημερομηνία, η Openbaar Ministerie (εισαγγελική αρχή, Κάτω Χώρες) ζήτησε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23 του Overleveringswet (νόμου περί παραδόσεως), της 29ης Απριλίου 2004, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης, από το rechtbank Amsterdam (πλημμελειοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) την εξέταση του εν λόγω ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

13 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει, αφενός, ότι, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέσχον οι βελγικές αρχές στο πλαίσιο της κύριας δίκης, τα μέλη της εισαγγελικής αρχής στο Βέλγιο μετέχουν στην απονομή της δικαιοσύνης και ενεργούν με ανεξαρτησία, χωρίς να υπόκεινται, άμεσα ή έμμεσα, σε εντολές ή οδηγίες σε συγκεκριμένη υπόθεση εκ μέρους της εκτελεστικής εξουσίας.

14 Αφετέρου, το δικαστήριο αυτό διαπιστώνει ότι η βελγική νομοθεσία για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως δεν προβλέπει τη δυνατότητα ασκήσεως αυτοτελούς ενδίκου μέσου κατά της αποφάσεως περί εκδόσεως τέτοιου εντάλματος.

15 Το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται, επομένως, αν η προϋπόθεση που περιλαμβάνεται στη σκέψη 75 της αποφάσεως της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), κατά την οποία η απόφαση περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και, ιδίως, ο αναλογικός χαρακτήρας μιας τέτοιας αποφάσεως πρέπει να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο ο οποίος να ικανοποιεί πλήρως τις απαιτήσεις που είναι συμφυείς με την αποτελεσματική δικαστική προστασία, έχει επίσης εφαρμογή στην περίπτωση κατά την οποία το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως αποσκοπεί στην εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής.

16 Μολονότι το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι απαιτήσεις που θέτουν οι αποφάσεις της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), καθώς και της 27ης Μαΐου 2019, PF (Γενικός εισαγγελέας της Λιθουανίας) (C-509/18, EU:C:2019:457), πρέπει να πληρούνται για όλα τα ευρωπαϊκά εντάλματα συλλήψεως, ανεξαρτήτως του αν αυτά εκδίδονται στο πλαίσιο ποινικής διώξεως ή στο πλαίσιο της εκτελέσεως ποινής, ακόμη και όταν στηρίζονται σε εκτελεστή απόφαση εκδοθείσα από δικαστήριο, εντούτοις επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, η δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος και η ολλανδική εισαγγελική αρχή έχουν αντίθετη άποψη.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το rechtbank Amsterdam (πλημμελειοδικείο Άμστερνταμ) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει να θεωρηθεί ότι, ακόμη και σε περίπτωση που με το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σκοπείται η εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής που έχει επιβληθεί με εκτελεστή απόφαση δικαιοδοτικού οργάνου, ειδικότερα ενώ το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει εκδοθεί από εισαγγελέα που μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης στο κράτος μέλος εκδόσεως και παρέχονται εγγυήσεις ότι κατά την άσκηση των καθηκόντων του που συνδέονται με την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως ενήργησε ανεξάρτητα, πρέπει να πληρούται η προϋπόθεση περί παροχής

δυνατότητας προσβολής της αποφάσεως για έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, ιδίως όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα της, με ένδικο μέσο το οποίο να ικανοποιεί πλήρως τις απαιτήσεις της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας;»

Επί της επείγουσας διαδικασίας

18 Στις 17 Σεπτεμβρίου 2019, το πρώτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να υπαγάγει την υπόθεση C-627/19 PPU στην επείγουσα προδικαστική διαδικασία.

19 Συγκεκριμένα, αφού επισήμανε ότι η προδικαστική παραπομπή αφορούσε την ερμηνεία της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, η οποία εμπίπτει στον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ, ο οποίος αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, και μπορούσε επομένως, όπως ζήτησε το αιτούν δικαστήριο, να εκδικαστεί με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 23α του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το πρώτο τμήμα του Δικαστηρίου στηρίχθηκε στο γεγονός ότι ο ZB τελούσε, από τις 3 Μαΐου 2019, υπό κράτηση με σκοπό την έκδοσή του, εν αναμονή της αποφάσεως σχετικά με την εκτέλεση του εκδοθέντος εις βάρος του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και ότι η συνέχιση της κρατήσεώς του εξηρτάτο από την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

20 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται σε νομοθεσία κράτους μέλους η οποία, ενώ απονέμει την αρμοδιότητα εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως προς εκτέλεση ποινής σε αρχή η οποία μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης του εν λόγω κράτους μέλους αλλά δεν αποτελεί η ίδια δικαστήριο, δεν προβλέπει την ύπαρξη αυτοτελούς ένδικου μέσου κατά της αποφάσεως της αρχής αυτής περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

21 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται συναφώς ότι τόσο η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών όσο και η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, η οποία εδράζεται με τη σειρά της στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών αυτών, έχουν θεμελιώδη σημασία στο δίκαιο της Ένωσης, δεδομένου ότι καθιστούν δυνατή τη δημιουργία και διατήρηση ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα. Ειδικότερα, η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, ιδίως όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, επιβάλλει σε καθένα από τα κράτη μέλη να δέχεται, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, ότι όλα τα λοιπά κράτη μέλη τηρούν το δίκαιο της Ένωσης και, ειδικότερα, ότι σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα που είναι αναγνωρισμένα από το δίκαιο αυτό [απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Ελλείψεις του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

22 Πρέπει επίσης να παρατηρηθεί ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584, όπως προκύπτει από την αιτιολογική της σκέψη 6, αποτελεί την πρώτη περίπτωση συγκεκριμένης εφαρμογής στον τομέα του ποινικού δικαίου της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των δικαστικών αποφάσεων, η οποία καθιερώνεται με το άρθρο 82, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 31 ΕΕ βάσει του οποίου εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο. Έκτοτε, θεσπίστηκαν προοδευτικά νομικές πράξεις αφορώσες τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, πράξεις των οποίων η συντονισμένη εφαρμογή έχει ως σκοπό να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των κρατών μελών προς τις αντίστοιχες εθνικές έννομες τάξεις, με σκοπό τη διασφάλιση της αναγνωρίσεως και της εκτελέσεως των ποινικών αποφάσεων εντός της Ένωσης προκειμένου να αποφευχθεί η ατιμωρησία των δραστών αξιόποινων πράξεων.

23 Η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, που διαπνέει την όλη οικονομία της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, συνεπάγεται, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως αυτής, ότι τα κράτη μέλη κατ' αρχήν υποχρεούνται να εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως (απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

24 Πράγματι, κατά τις διατάξεις της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται την εκτέλεση ενός τέτοιου εντάλματος μόνο στις περιπτώσεις υποχρεωτικής μη εκτελέσεως που προβλέπονται στο άρθρο της 3 καθώς και στις περιπτώσεις προαιρετικής μη εκτελέσεως που απαριθμούνται στα άρθρα της 4 και 4α. Επιπλέον, η δικαστική αρχή εκτελέσεως μπορεί να εξαρτά την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης μόνον από τις προϋποθέσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 5 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου (απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

25 Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι μόνον τα ευρωπαϊκά εντάλματα συλλήψεως, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της αποφάσεως αυτής. Πάντως, από το άρθρο αυτό προκύπτει ότι το εν λόγω ένταλμα συλλήψεως συνιστά «δικαστική απόφαση», πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να έχει εκδοθεί από «δικαστική αρχή», κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου [απόφαση της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau), C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, σκέψη 46 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

26 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι από τις πληροφορίες που κοινοποίησαν οι βελγικές αρχές στο πλαίσιο της κύριας δίκης προκύπτει ότι, στο Βέλγιο, οι εισαγγελικές αρχές πληρούν τις προϋποθέσεις που απορρέουν από τις σκέψεις 51 και 74 της αποφάσεως της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), προκειμένου να χαρακτηρισθούν ως «δικαστική αρχή έκδοσης», στο μέτρο που μετέχουν στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης του κράτους μέλους αυτού και ενεργούν με ανεξαρτησία κατά την άσκηση των καθηκόντων που είναι συμφυή με την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

27 Συναφώς, η Βελγική Κυβέρνηση επιβεβαίωσε επίσης, με τις γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις της, ότι η ανεξαρτησία της εισαγγελικής αρχής κατά τη διενέργεια των ερευνών και την άσκηση των ατομικών διώξεων διασφαλίζεται από το βελγικό Σύνταγμα. Η Βελγική Κυβέρνηση επισήμανε, ομοίως, ότι, μολονότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης μπορεί να παρέχει κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα της πολιτικής για την καταπολέμηση του εγκλήματος, εντούτοις οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές δεν συνιστούν ούτε εντολές ούτε οδηγίες που αφορούν συγκεκριμένη υπόθεση.

28 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, λαμβανομένης υπόψη της σκέψεως 75 της αποφάσεως της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), η απόφαση περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως με σκοπό την εκτέλεση ποινής πρέπει να είναι δυνατό να υπόκειται σε ένδικο μέσο στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος.

29 Συναφώς, το σύστημα του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως περιλαμβάνει προστασία σε δύο επίπεδα των δικονομικών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των οποίων πρέπει να απολαύει ο εκζητούμενος, καθόσον, στη δικαστική προστασία που προβλέπεται στο πρώτο επίπεδο, κατά την έκδοση εθνικής αποφάσεως όπως το εθνικό ένταλμα συλλήψεως, προστίθεται η προστασία που πρέπει να εξασφαλίζεται στο δεύτερο επίπεδο, κατά την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, η οποία μπορεί κατά περίπτωση να παρέχεται σε σύντομο χρονικό διάστημα, μετά την έκδοση της εν λόγω εθνικής δικαστικής αποφάσεως [απόφαση της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau), C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

30 Επομένως, όσον αφορά μέτρο το οποίο, όπως η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, δύναται να θίξει το δικαίωμα του ενδιαφερομένου στην ελευθερία, η προστασία αυτή συνεπάγεται ότι, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο επίπεδα της εν λόγω προστασίας, πρέπει να εκδίδεται απόφαση που να ικανοποιεί τις απαιτήσεις οι οποίες είναι συμφυείς με την αποτελεσματική δικαστική προστασία [απόφαση της 27 Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau), C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, σκέψη 68].

31 Ειδικότερα, το δεύτερο επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων του θιγόμενου προσώπου προϋποθέτει ότι η δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος ελέγχει αν έχουν τηρηθεί οι αναγκαίες για την έκδοσή του προϋποθέσεις και εξετάζει με αντικειμενικότητα, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ενοχοποιητικά και τα απαλλακτικά στοιχεία, και χωρίς να είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο να υπόκειται, μεταξύ άλλων, σε εξωτερικές οδηγίες, ιδίως εκ μέρους της εκτελεστικής εξουσίας, εάν η έκδοση του εν λόγω εντάλματος είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας [πρβλ. απόφαση της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau), C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, σκέψεις 71 και 73].

32 Όσον αφορά το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως το οποίο έχει εκδοθεί στο πλαίσιο ποινικής διώξεως, το Δικαστήριο προσέθεσε ότι, όταν το δίκαιο του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος απονέμει την αρμοδιότητα εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως σε αρχή η οποία, μολονότι μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης στο εν λόγω κράτος μέλος, δεν είναι η ίδια δικαιοδοτικό όργανο, η απόφαση περί εκδόσεως ενός τέτοιου εντάλματος και, ιδίως, ο αναλογικός χαρακτήρας της αποφάσεως αυτής πρέπει να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο, στο εν λόγω κράτος μέλος, ο οποίος να ικανοποιεί πλήρως τις απαιτήσεις που είναι συμφυείς με την αποτελεσματική δικαστική προστασία [απόφαση της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau), C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, σκέψη 75].

33 Εν προκειμένω, αντιθέτως προς τις καταστάσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), καθώς και της 27 Μαΐου 2019, PF (Γενικός εισαγγελέας της Λιθουανίας) (C-509/18, EU:C:2019:457), οι οποίες αφορούσαν ευρωπαϊκά εντάλματα συλλήψεως εκδοθέντα στο πλαίσιο ποινικής διώξεως, η υπόθεση της κύριας δίκης αφορά ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως που εκδόθηκε με σκοπό την εκτέλεση ποινής.

34 Συναφώς, το ένταλμα αυτό στηρίζεται, όπως προκύπτει από το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχεία γ′ και στ′, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, σε εκτελεστή απόφαση επιβάλλουσα στερητική της ελευθερίας ποινή εις βάρος του ενδιαφερομένου, με την οποία το τεκμήριο της αθωότητας του οποίου απολαύει το πρόσωπο αυτό ανατρέπεται στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας η οποία πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

35 Σε μια τέτοια περίπτωση, ο δικαστικός έλεγχος στον οποίο αναφέρεται η σκέψη 75 της αποφάσεως της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), και ο οποίος ανταποκρίνεται στην ανάγκη να εξασφαλιστεί αποτελεσματική δικαστική προστασία στο πρόσωπο που καταζητείται βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος προς εκτέλεση ποινής, πραγματοποιείται με την εκτελεστή απόφαση.

36 Πράγματι, η ύπαρξη προγενέστερης δικαστικής διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας κρίνεται η ενοχή του εκζητουμένου προσώπου επιτρέπει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως να τεκμαίρει ότι η απόφαση περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως με σκοπό την εκτέλεση ποινής εκδόθηκε κατά το πέρας εθνικής διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας το πρόσωπο κατά του οποίου εκδόθηκε εκτελεστή απόφαση έτυχε όλων των αναγκαίων εγγυήσεων για την έκδοση αυτού του είδους αποφάσεων, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι εγγυήσεις που απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις νομικές αρχές του άρθρου 1, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

37 Επιπλέον, οι διατάξεις της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 προβλέπουν ήδη μια διαδικασία σύμφωνη προς τις επιταγές του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ανεξαρτήτως των λεπτομερειών εφαρμογής της αποφάσεως-πλαισίου τις οποίες προβλέπουν τα κράτη μέλη (απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, σκέψη 47).

38 Εξάλλου, όταν εκδίδεται ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως προς εκτέλεση ποινής, ο αναλογικός χαρακτήρας του απορρέει από την απαγγελθείσα καταδίκη, η οποία, όπως προκύπτει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, πρέπει να συνίσταται σε ποινή ή σε μέτρο ασφαλείας διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων μηνών.

39 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε νομοθεσία κράτους μέλους η οποία, ενώ απονέμει την αρμοδιότητα εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως προς εκτέλεση ποινής σε αρχή η οποία μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης του εν λόγω κράτους μέλους, αλλά δεν αποτελεί η ίδια δικαστήριο, δεν προβλέπει την ύπαρξη αυτοτελούς ένδικου μέσου κατά της αποφάσεως της αρχής αυτής περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

40 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε νομοθεσία κράτους μέλους η οποία, ενώ απονέμει την αρμοδιότητα εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως προς εκτέλεση ποινής σε αρχή η οποία μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης του εν λόγω κράτους μέλους αλλά δεν αποτελεί η ίδια δικαστήριο, δεν προβλέπει την ύπαρξη αυτοτελούς ένδικου μέσου κατά της αποφάσεως της αρχής αυτής περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

(υπογραφές)